

Kendelse af 5. juni 1996. 95-68.300.

Anmodning om undersøgelse af realkreditinstitut og pengeinstitut afvist, da alene realkreditinstitutter og pengeinstitutter kan være parter i forholdet til Finanstilsynet.

Bank- og sparekasselovens § 50 b, stk. 6. Realkreditlovens § 98, stk. 5. Offentlighedslovens § 14.

(Claus Vastrup, Susanne Nielsen og Vagn Joensen)

K har den 24. juli 1995 klaget over, at Finanstilsynet ved skrivelse af 16. juni 1995 har afvist at indlede undersøgelse med klageren som part mod A-realkreditinstitut og B-bank vedrørende disse selskabers rolle i forbindelse med klagerens konkurs.

Sagens omstændigheder:

Klageren anmodede ved skrivelse af 3. april 1995 Finanstilsynet "om at indlede undersøgelse mod A-realkreditinstitut og B-bank i forbindelse med:

1. A-realkreditinstitut's overbelåning af min ejendom ... og A-realkreditinstituts manglende indberetning til Finanstilsynet af overbelåningen.
2. A-realkreditinstituts manglende efterkommelse af et tilsagn om omprioritering af godset med 6% obligationer.
3. A-realkreditinstituts indgivelse af konkursbegæring mod mig på falsk grundlag.
4. B-banks overtagelse af mine aktier i C-gruppen og bankens dispositioner over aktierne uden lovlig hjemmel hertil, idet banken ikke er ejer af aktierne."

Klageren anmodede Finanstilsynet om at foretage en selvstændig efterforskning i sagen og forelægge klageren de fremkomne udtalelser fra A-realkreditinstitut og B-bank.

Ved skrivelse af 16. juni 1995 svarede Finanstilsynet vedrørende spørgsmålet om overbelåning (pkt. 1), at tilsynet ville lade sagen indgå i overvejelserne om udvalg af sager til kontrol af realkreditinstitutternes långivning, men realkreditlovens § 98 var til hinder for, at Finanstilsynet kunne videregive oplysninger om konkrete lånesager, hvorfor klageren ikke ville blive orienteret om sagen.

Vedrørende spørgsmålene om omprioritering og konkursbegæring (pkt. 2 og 3) svarede tilsynet, at realkreditlovens § 94 alene foreskriver, at tilsynet påser, at realkreditinstitutterne overholder bestemmelserne i realkreditloven og regler udfærdiget i medfør af denne lov. Da realkreditloven ikke indeholder bestemmelser om forretningsskik og god realkreditinstitutpraksis, og da hverken realkreditinstitutters tilsagn om omprioritering eller indgivelse af konkursbegæring mod debitorer er reguleret af realkreditlovgivningen, kunne tilsynet ikke tage stilling til sådanne spørgsmål, men måtte henvise klageren til Realkreditankenævnet.

Vedrørende B-banks overtagelse af aktier i C-gruppen (pkt. 4) anførte Finanstilsynet, at tilsynet ikke kan tage stilling til privatretlige tvister mellem et pengeinstitut og en kunde, men måtte henvise

klageren til pengeinstitutankenævnet eller domstolene. Tilsynet anførte videre, at det følger af bank- og sparekasselovens § 1, stk. 6, at pengeinstitutter skal drives i overensstemmelse med redelige forretningskik og god pengeinstitutpraksis, men at dette alene er et spørgsmål mellem tilsynet og pengeinstituttet. Tilsynet ville lade klagerens oplysninger indgå i tilsynets vurdering af, hvorvidt B-bank til stadighed lever op til bank- og sparekasselovens bestemmelser.

Klageren indbragte den 24. juli 1995 Finanstilsynets afgørelse for ankenævnet.

Finanstilsynet fastholdt i anledning af klagen ved skrivelse af 19. februar 1996 sin afgørelse, idet tilsynet bl.a. anførte:

"Med hensyn til mulighed for aktindsigt som part i medfør af forvaltningslovens § 9 bemærkes, at bank- og sparekasselovens § 50 b, stk. 6, begrænser partsbegrebet således, at kun de pengeinstitutter, med hvilke der føres tilsyn, anses som part i forhold til Finanstilsynet".

"K er ikke part i forhold til Finanstilsynet, og Finanstilsynet er således ikke berettiget til at videregive oplysninger, det måtte være i besiddelse af, til K".

Ved skrivelse af 4. marts 1996 har klageren herefter anført:

"Hermed anerkendes modtagelsen af Deres skrivelse af 21. ds.

Det fremgår af sagen, at Finanstilsynet nægte mig aktindsigt med henvisning til ændringen i bank- og sparekasseloven pr. 1. januar 1991.

Det er efter min opfattelse ikke korrekt, når Finanstilsynet med henvisning til § 50, stk. 1 og § 50a kan bruge tavshedsbestemmelserne til at nægte mig aktindsigt i min egen sag, da der formentlig ikke er tale om en bedømmelse af pengeinstituttets økonomiske stilling.

Ved at nægte mig aktindsigt bliver Finanstilsynet automatisk part i sagen på indklagedes side, hvilket helt enkelt ikke kan være rigtigt.

Der foreligger fra modpartens side så graverende overtrædelser af lovgivningen og krænkelse i relation til mig, at Finanstilsynet må pålægges at realitetsbehandle klagen og herunder meddele mig aktindsigt.

Det skal tilføjes, at Finanstilsynets udlægning af bestemmelserne er i strid med Rådets andet direktiv af 15/12 1989 om samordning af lovgivning om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut m.v. (89/646/EØF), hvor det i 3. spalte, 4. afsnit fremhæves, at hensynet navnlig er at beskytte forbrugere og investorer.

Der kan tillige henvises til samråd med Erhvervsministeren i Folketingets Erhvervsudvalg den 20. april 1995.

Konsekvensen af Finanstilsynets fortolkning af bestemmelsen er i realiteten, at der nægtes mig aktindsigt i min egen sag, hvilket er i strid med mine rettigheder i h.t. Konventionen om Menneskerettigheder også fordi dette samtidig implicerer, at det er meget vanskeligt for mig at underbygge min ansøgning om fri proces ligesom det er særdeles vanskeligt for mig uden aktindsigt at indbringe sagen for Realkreditankenævnet og Pengeinstitutankenævnet.

Hertil kommer, at det forekommer besynderligt at henvise mig til pengeinstitutankenævn og domstolene. Pengeinstitutankenævnet vil muligvis ikke beskæftige sig med sagen under henvisning til, at der foreligger en erhvervstvist og fri proces er af samme grund blevet mig nægtet at Overpræsidiat, hvorfor jeg nødvendigvis må have aktindsigt for at kunne klage til Civilretsdirektoratet".

Finanstilsynet har ikke fremsat yderligere bemærkninger.

Ankenævnet udtaler:

Vedrørende rækkevidden af realkreditlovens § 98, stk 5, og bank- og sparekasselovens § 50 b, stk. 6, hvorefter alene kreditinstituttet anses som part i forholdet til Finanstilsynet, finder ankenævnet, at der hverken i bestemmelsernes forarbejder eller under hensyn til det omhandlede rådsdirektiv er holdepunkter for som anført af klageren at fortolke bestemmelserne indskrænkende til kun at omfatte sager om bedømmelse af kreditinstituttets økonomiske stilling.

Ankenævnet tiltræder derfor, at Finanstilsynet ikke indleder undersøgelser med klageren som part i anledning af klagerens kritik mod A-realkreditinstitut og B-bank.

De oplysninger vedrørende de af klageren rejste spørgsmål, som tilsynet måtte modtage som led i en undersøgelse eller på anden måde, er omfattet af tilsynets tavshedspligt efter realkreditlovens § 98, stk. 1, og bank- og sparekasselovens §50 b, stk. 1.

Da tilsynets tavshedspligt ikke viger for reglerne om aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen, jf. lovens § 14, og da klageren som nævnt ikke har partsstatus og derfor ikke har aktindsigt efter forvaltningsloven, tiltræder ankenævnet endvidere, at tilsynet ikke gør klageren bekendt med sådanne oplysninger.

Allerede herefter stadfæster ankenævnet Finanstilsynets afgørelse.